

Dumnezeu și Darwin își împart teritoriile

Andreea Dogar

Miercuri, 17 Martie 2010

Știința și religia nu au de ce să intre în conflict dacă niciuna dintre ele nu calcă pe alături și nu intră pe „teritoriul” celeilalte. Aceasta este, pe scurt, concluzia la care au ajuns participanții la dezbateră pe tema „Teoria evoluției și religia: coexistență sau conflict”, desfășurată ieri la Institutul Cultural Român.

La dezbateră organizată de British Council în parteneriat cu Ziarul Științelor, ICR și Asociația pentru Dialogul dintre Știință și Teologie au participat un genetician, doi teologi, un filozof și un istoric al științei.

„Sper să ajungem la o situație în care să pierdem aceste poziții extreme, situație în care, pe de o parte, oamenii de știință atacă religia, iar pe de altă parte conservatorii îi atacă pe biologi. Sunt multe moduri în care coexistența a fost obținută. Darwin însuși a scris odată că ar fi absurd să sugerezi că cineva nu poate să fie teist și să creadă totodată în evoluție”, a explicat John Hedley Brooke, profesor la Oxford University, specializat în istoria științei, și totodată președintele International Society for Science and Religion.

Teoria evoluției, ironizată drept "teoria maimuței"

„Nu ar trebui să încercăm să demonstrăm o propoziție religioasă, ca de exemplu existența lui Dumnezeu, prin dovezi științifice. Au fost făcute încercări de a construi un sistem teologic pe baze științifice, dar au fost sortite eșecului. Unul dintre motivele pentru care lucrarea lui Darwin a fost așa controversată în secolul al XIX-lea a fost faptul că știința fusese folosită de două-trei secole pentru a demonstra existența lui Dumnezeu. Isaac Newton, de exemplu, nu putea explica frumusețea sistemului solar fără existența unui creator divin. Pentru Newton, cele două idei erau legate”, a continuat Brooke.

„În SUA teoria lui Darwin a fost adesea atacată pentru că ar fi „teoria maimuței” și asta reprezintă o neînțelegere completă a ceea ce a spus Darwin. Pentru că Darwin nu spune că ne tragem din maimuțe, ci faptul că noi și maimuțele avem un strămoș comun. Din teoria lui nu reiese faptul că ființele umane sunt maimuțe”, a explicat britanicul.

Octavian Popescu, profesor de genetică moleculară la Universitatea Babeș Bolyai din Cluj Napoca și totodată membru corespondent al Academiei Române, a arătat că unul dintre cele mai bune exemple de amestec al credințelor religioase cu teoriile științifice e reprezentat de „design-ul inteligent”: „Adepii „proiectului inteligent” au drept motivație descoperirea lui Dumnezeu prin știință. Or, credințele religioase ar trebui să își găsească justificarea în bazele solide ale revelației și nu în cunoașterea științifică”.

**„Oamenii de știință contemporani nu mai sunt preocupați de obținerea dovezilor în sprijinul teoriei evoluției, ci de înțelegerea cât mai corectă a procesului evolutiv”,
*Octavian Popescu, genetician***

Radu Preda, cadru didactic la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș Bolyai din Cluj, a spus că diferitele confesiuni ar trebui să evite capcana de a împrumuta limbajul și argumentele științifice pentru a dovedi existența lui Dumnezeu.

„Eu nu pot să fiu de acord cu interpretările unor cercuri evangheliste, mai cu seamă americane, ce confundă Geneza cu un tratat de fizică sau de cosmogonie în sensul științific. Pentru că dacă luăm scriptura mot-a-mot și nu îi înțelegem duhul, nu înțelegem că e o revelație, iar nu un tratat de știință, concluziile sunt eronate. Nu poți pretinde din partea

religiei să explice structura atomului, iar cei care vin totuși dinspre religie și vor să explice ei cum e cu atomul, de obicei ori sunt caraghioși ori sunt furioși, în orice caz nu sunt credibili”, crede el.

„Pe de altă parte nu putem să lăsam în afara discuției nici tendința ideologizantă a celor care dinspre știință venind au pretenția și uneori obrăznicia de a fi în posesia explicației ultime a existenței. În momentul în care aceste două categorii intră în contact, se declanșează nu un război între argumente teologice și argumente științifice, ci un război între două ideologii: o ideologie materialist-științifică și o ideologie teologico-cvasibiblică”, a continuat Preda.

Richard Dawkins, combătut

Mircea Flonta, profesor de filozofia științei la Facultatea de Filozofie a Universității din București și membru corespondent al Academiei Române, consideră că oamenii de știință care spun în numele științei că nu există Dumnezeu fac o eroare: „Din punctul meu de vedere, nu există nicio bază pentru un conflict între știință și religie. Acest conflict este alimentat de unii care afirmă, pe de o parte, că au dovezi științifice împotriva evoluționismului, și de alții, cum este cunoscutul Richard Dawkins, de pildă, care susține că de la știința evoluționistă, printr-o raționare corectă și aproape constrângătoare, se ajunge la ateism. Noi nu avem niciodată posibilitatea de a cunoaște controlat și criticabil ceea ce trece dincolo de limitele experienței”.

Pe de altă parte, pentru Brooke, atitudinea celor care susțin că ei dețin adevărul și că nu trebuie să ia în serios ceea ce spun oamenii de știință este o dovadă de obscurantism, iar limbajul științific și cel religios nu trebuie confundate: „Știința și religia pot coexista deoarece răspund la întrebări diferite despre locul nostru în univers”.

Părintele Constantin Necula, conferențiar universitar la Facultatea de Teologie a Universității Lucian Blaga din Sibiu, a spus că, în timp ce știința răspunde la întrebarea „ce”, religia răspunde la întrebarea „cine”.

„La două decenii de la căderea comunismului se pune iarăși întrebarea cum pot fi readuse în dialog argumentele de tip valoric și cele experimentale, respectiv convingerile cu certitudinile. Șansele unui dialog autentic dintre religie, care nu mai este sinonimă obscurantismului și știință, care nu se mai reduce la scientism, nu sunt deloc neglijabile”, Radu Preda, teolog